

systeem. Argumenten: storingvrije ontvangst, het verdwijnen van „lelijke en gevaarlijke anten-nemasten“. En ook zou – zo verwachtte men – een hoger rendement van de dure investering, die de consument nu eenmaal doet bij de aanschaf van een tv-toestel.

Tien jaar later, oktober 1968 liet de Consumenten-gids zich aanzienlijk minder geestdriftig uit over het verschijnsel.

„Wie maakt, door aan de CAS-kraan te draaien uit WAT meer dan een miljoen gezinnen in de Randstad wel of niet mogen zien en HOE ze het zullen zien?“ zo luidde de ongeruste vraag. In feite moet deze nog beantwoord worden door de overheid en daarover zal de strijd in de nabije toekomst gaan. Wat het CDA-kamerlid aan minister Gardeniërs vroeg, kwam op hetzelfde neer. Eenmaal vastgelegd aan de kabel, ontdekte menige consument volstrekt afhankelijk te zijn geworden. De eerste klachten van leden van de Consumentenbond, die zich bedrogen voelden, werden een maand later reeds gepubliceerd, maar ze werden nog gerustgesteld door het blad van de Bond. *„Mogelijk is: een ruime programmakeuze, zonder antennewouden op de daken en zonder censuur.“* Positief bleef de Consumentengids ook nog in febr. al luidde voorzichtigheidshalve wel het advies *„gooi, voor de zekerheid, uw oude antenne nog niet weg.“*

Onrust

Kritischer werd het blad april 1975. *„De ontvangstkwaliteit is vaak niet zo goed als werd voorgespiegeld. Sommige radio- en tv-zenders, waarvan de ontvangst wel gesuggereerd werd, kunnen alleen bij uitzonderlijk goede weersomstandigheden worden ontvangen. De kosten stijgen voortdurend en de installatie veroudert. Kortom het valt nogal eens tegen, en soms flink tegen. Protesten helpen niet, want de kontrakten zijn zo opgesteld, dat de klant geen juridische vuist kan maken. De weg terug naar de eigen antenne is door de gemeente afgesneden.“*

De onrust groeide

April 1976: *„De gemeentebesturen, die zelf over de invoering van een CAI in hun gemeente moeten beslissen, zijn vaak slecht geïnformeerd. (...) Men blijkt dikwijls eenzijdig over de kabeltelevisie te zijn ingelicht. Bovendien onderschat men de problemen en gaat men met slechts één exploitant in onderhandeling.“* Verschillende eisen werden door de Consumentengids geformuleerd. De vraag of er eigenlijk wel zo'n behoefte was aan kabel-televisie, begon ook te rijzen. *„Tenslotte vinden wij dat elk gemeentebestuur dat aan een CAI begint te denken, een enquête moet houden onder de bewoners om de behoefte aan kabeltelevisie te peilen. Daarbij moet duidelijk worden aangegeven, welke kosten aan een CAI zijn verbonden.“*

December 1976 begon de klachtenstroom op gang te komen in het artikel *„De CAI. Smakelijk opgediend, maar ...“*

En die „maren“ stonden niet in de gemeentelijke foldertjes, die verspreid werden over kabel-tv.

„Meer zenders. Dat is een belangrijke troef die gemeentebesturen uitspelen om de burgers te overtuigen van de voordelen van een CAI. De vergroting van de keuzemogelijkheden bestaat meestal uit drie Duitse zenders en het Vlaams-Belgische programma. Maar er wordt met nog meer zenders geschermd. In één folder lazen we zelfs: „Er is daarbij een mogelijkheid in toekomst tot 24 tv-programma's.“

Op het eerste gezicht een hele weelde, die keuzemogelijkheden. We betwijfelen echter of ze nu wel zo'n verrijking vormen (...) De kijker krijgt immers in wezen alleen méér voorgeschoteld van de kost die hij nu ook al krijgt. Echte alternatieven worden niet geboden.“

Geborrel, gesis ...

Iets wat beduud constateerden Consumentenbondleden, dat ze er voor wat betreft de radio-ontvangst op waren achteruit gegaan door de kabel. *„Geborrel, gesis en gefluit in de luidsprekers, wegvallen van zenders en niet doorgeven van normaal goed te ontvangen zenders, om een greep uit de klachten te nemen. (...) Vaak gaf de CAI signalen niet door die met een goede eigen antenne best te ontvangen zouden zijn. (...) Van een CAI verwacht je meer radioprogramma's te gaan ontvangen. Het tegendeel was voor veel mensen het geval.“*

„Tobben rond de CAI“ heette een artikel in het oktobernummer '77 van de Consumentengids. *„Met de FM radioontvangst via centrale antenne-inrichtingen is het vaak droevig gesteld. (...) De radio-ontvangst is het stiefkindje van de CAI'n. Er wordt nauwelijks moeite gedaan om buitenlandse FM-zenders op te vangen.“* In januari vorig jaar verstrekke de Consumentengids dan ook maar uitgebreide voorlichting over FM-kamerantennes. Het peperdure systeem dat vele argeloze gemeenten zich hadden laten aansmeren door kabel-leveranciers, bleek voor wat de radio betreft niet meer, maar juist minder te bieden. En dat voor 'n vaste bijdrage van f 9,- tot f 16,- per maand!

En voor wat betreft de televisie merkte de Consumentengids mei '78 op: *„Er zijn genoeg mensen, die helemaal niet zo gebrand zijn op het kijken naar België of Duitsland. Onderzoeken hebben uitgewezen dat de meeste tv-bezitters weinig naar buitenlandse zenders kijken. Maar die mensen moeten natuurlijk toch het volle pond voor hun CAI-aansluiting blijven betalen, al profiteren ze er lang niet ten volle van. Voor hen is het handhaven van de eigen antenne dus zeker het overwegen waard. Zij moeten zich niet laten intimideren door een antenneverbod.“*

Communicatie-vrijheid

Een wijs advies, naar naderhand bleek. Maar welk gemeente-raadslid loopt met het Verdrag van Rome op zak? Weinig locale bestuurders en ambtenaren beseften op welk gevoelig terrein zij zich waagden, toen ze het afkeurend oog lieten dwalen over de harken, vorken en sprieten op de

W
DRAA
STRA
AAN
CASKR

... E
H

